

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

02.07.2014 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

[Вестник Монитор](#)

✓ ВАСИЛ ВЕЛЕВ, ПРЕДСЕДАТЕЛ НА АСОЦИАЦИЯТА НА ИНДУСТРИАЛНИЯ КАПИТАЛ:

Трезорите са стабилни, генерират печалби

Доходите се вдигат с повече работа, не административно

Г-н Велев, отмина ли опасността за банковата система след политическите консултации при президента и има ли опасност да се повтори кризата от 90-те години на миналия век?

Опасността отмина, а опасения да се повтори кризата от 90-те години не е имало. Какви са фактите? България в момента е страната с най-малък държавен дълг в Европейския съюз след Естония. Ние сме сред страните с най-малък бюджетен дефицит. В момента имаме ръст в икономиката над процент, в индустрията – над 5%. Имаме спад на безработицата и ръст в заетостта. В банковата сфера имаме добре капитализирани банки с отлична ликвидност. За шестмесечието имаме ръст 37% на печалбите на банките, спад на лошите кредити. Това са много големи разлики спрямо 90-те години на миналия век. Ако не вярваме на фактите, нека да чуем какво казват чужденците. Европейската комисия, Европейската централна банка, Световната банка, МВФ - всички те казват, че публичните финанси са в добро здраве, че България отговаря на изискванията за еврозоната, че банковата ни система е добре капитализирана и ликвидна. Твърденията са на изброените от мен институции. Ако не вярваме на думите им, да видим какво правят чужденците - 1250 професионални инвеститори от цял свят купиха 3 млрд. лв. български книжа при лихва 2,95%, която е рекордно ниска. Това говори за доверие. Да си припомним, че през 2012 г. лихвата, при която пласирахме еврооблигации, беше 4,25 на сто. Сега продадохме с 30% по-ниско ценни книжа, което говори за нараснало, а не за спаднало доверие. В деня, в който трябваше да сме щастливи и доволни от факта, че финансовите среди се редят на опашка, за да купуват ценни книжа, хората се наредиха на опашки пред банките, подгонени от слухове и откровени лъжи.

Ако има проблеми в една банка, това отразява ли се на валутния борд?

Няма как валутният борд да бъде застрашен от проблеми в една банка. Изобщо проблеми в никоя банка по никакъв начин не могат да застрашат борда. В момента валутните резерви на БНБ са 27 млрд. лв. При старта на валутния борд бяха под един милиард. Фискалният резерв с тази нова емисия е от порядъка на 9 млрд. лв., така че този въпрос изобщо не стои на дневен ред.

Правилно ли беше посланието на държавата, че ще осигури толкова ресурс, колкото е необходим, за да подкрепи банките?

Да, реакцията на държавата беше абсолютно правилна, макар и закъсняла. Това трябваше да се направи още преди КТБ да обяви проблема си. Оттам тръгна всичко. Защото това е една голяма банка, в която се намират 8% от парите на държавата. И сега за един месец тези осем процента от парите в страната няма да работят. Това освен неудобства и страхове на фирми и граждани причинява и реални щети и загуби, провалени или забавени и оскъпени сделки. Всичко това можеше да бъде избегнато, ако държавата беше реагирала така, както реагира впоследствие при проблемите в ПИБ.

Има ли опасност да не бъде приет бюджет 2015 г., тъй като изборите са насрочени за 5 октомври, което може да забави процеса?

Реално такава опасност има. При избори на 5 октомври това означава конституиране на Народно събрание до края на октомври, избори на ръководство, комисии, правилник за работа и т.н. В същото време бюджетът трябва да бъде внесен до края на месеца. В случая това трябва да направи служебното правителство.

То има ли пълномощия за това?

При всички случаи то е длъжно да работи върху бюджета, защото това време няма как да се навакса. Работата по бюджета е стартирала от февруари. Така че и досегашното правителство, и служебното ще работят по бюджета за следващата година. Но все пак има опасност той да не бъде приет до края на ноември. Дори и това да се случи, в първия месец на следващата година, докато се приеме бюджетът, ще се работи по бюджета за 2014 г. Ние имаме такава защитна клауза. Държавата няма да спре да функционира, както това стана по едно време в САЩ.

Според вас как трябва да нараства минималната работна заплата? Правителството на Орешарски беше казало, че тя ще достигне 450 лв. в края на неговия мандат.

Съгласно средносрочната бюджетна прогноза, която и в момента е в сила, през следващата година минималното възнаграждение трябва да стане 380 лв., през 2016 г. - 420 лв., и през 2017 г. - 450 лв. Още при приемането на тази прогноза ние остро възразихме и изразихме несъгласие точно за непремерения ръст на минималната работна заплата,

защото тя се откъсва от прогнозния ръст на средната заплата. Расте много по-бързо, отколкото това прави икономиката, и според нас това би довело до ръст на безработицата и спад на заетостта, особено за нискоквалифицирания персонал.

Трябва ли доходите да се повишават, за да се раздвижи потреблението, а оттам и икономиката?

Безспорно доходите ще се повишават с повишаването на производителността, с повишаване на брутния вътрешен продукт. Защото освен по доходи ние сме на последно място и по нивото на брутния вътрешен продукт на глава от населението. Ние постоянно даваме за пример изпадналата в затруднения Гърция, но тя има пет пъти по-висок БВП в сравнение с нас. Доходите няма как да се повишат с административни мерки, с разпореждане на правителството или с решение на парламента, те могат да се повишат с повече работа.

Правителството на Пламен Орешарски замрази пенсионната реформа, според вас трябва ли реформата да продължи през 2015 г.?

Възрастта за пенсиониране не само трябва да се повиши, но и да се уеднакви между мъжете и жените на 65 години към 2020 г. Час по-скоро трябва да се ограничи ранното пенсиониране в системите на МВР, специалните служби и Министерството на отбраната. Теоретично у нас човек може да се пенсионира на 33 години. За парашутисти и водолази например се искат само 15 години стаж. Подобна практика няма нито в НАТО, нито в ЕС. В пенсионната система има и много течове. Трябва да се реши и въпросът с 900 000 инвалидни пенсии. Според нас замразяването на пенсионната реформа беше грешка. Не бива да се спира нещо, без да е измислено нещо по-добро.

Защо бизнесът непрекъснато има претенции към вузовете, че те не произвеждат кадри, от каквито той има нужда, защо се къса тази връзка между работодателите и висшите учебни заведения?

В момента висшите учебни заведения у нас се оценяват не по това как се реализират студентите им. Много малка част от субсидията им зависи от това какво е качеството на образованието, което те дават. У нас има недостиг на инженерно-технически кадри. Трябва да се въведат стипендии за дефицитни специалности. Такива има и в медицината, изобщо в природо-математическите науки. Не достигат кадри и в ИТ сектора, който е най-скъпо платеният. Там се търсят софтуерни инженери.

ВИЗИТКА:

Магистър по автоматика от Техническия университет в София и магистър по корпоративно управление от Икономическия университет – Варна

Член на бордовете на директорите на „М+С Хидравлик“ АД - Казанлък, „Хидравлични елементи и системи“ АД - Ямбол, „Елхим-Искра“ АД - Пазарджик, „Фазан“ АД – Русе, „Гарант 5“ ООД – Пловдив, „Бик холд“ ООД – София и други

Член е на управителния съвет на Асоциацията на индустриалния капитал в България от нейното учредяване през 1996 г., а в момента е председател на УС

Член на Съвета на Международния конгрес на промишленците и предприемачите, зам.-председател на Икономическия и социален съвет

Важни обществено-икономически и политически теми

[Вестник Стандарт](#)

✓ Държавни помощи за бизнеса без одобрението от Брюксел

Държавата ще може да оказва помощ на малките и средните предприятия в страната в размер до 7,5 млн. евро за инвестиционен проект без предварително да иска одобрение от Брюксел. Това предвижда нов регламент на ЕС, който влиза в сила от 1 юли 2014 г. С него Европейската комисия поставя нови прагове, като в случаите, когато държавната помощ е под тях, няма да е необходима нотификация от ЕС.

"Тези нови правила ще прережат официалната лента за държавите членки и ще ги насърчат да разработват разумни мерки за помощ, които подпомагат икономическия растеж и не увреждат конкуренцията", коментира зам.-председателят на комисията Хоакин Алмуния, който отговаря за политиката в областта на конкуренцията. Ако страните използват напълно новите възможности за предоставяне на помощ, повечето мерки би могло да се приложат без забава и без предварително одобрение от ЕК, допълва той. Държавата може да подпомага със суми до 2 млн. евро консултантски услуги в помощ на малки и средни фирми, както и участието на малки и средни фирми на панаири. Със суми до 5 млн. евро могат да се подпомагат иновации на малки и средни предприятия. В новия регламент е предвидено страните от ЕС да могат да отпускат без одобрение от страна на ЕК определени помощи за отстраняване на щети от природни бедствия, за социални помощи за транспорт на живеещите в отдалечени региони, за култура и опазване на културното наследство. Няма да се налага предварително одобрение и за помощи в определен размер за спортни инфраструктури и многофункционални инфраструктури за отдих.

[Вестник Капитал Daily](#)

✓ Нов двуцифрен ръст на банковите печалби

За първите пет месеца на годината положителният финансов резултат е нараснал с 37%

Банковите печалби се увеличават за шести пореден месец от декември 2013 г. насам, след последователни години на спадове. Като темповете на нарастване на финансовия резултат продължават да са двуцифрени, показват данните на

Българската народна банка (БНБ) за състоянието на банковата система към края на май. За подобряващите се резултати допринасят както повишаването на нетния лихвен доход на банките, така и намаляващите разходи на сектора за обезценки за лоши кредити.

Данните за май обаче показват и ново забавяне в ускорилите се през април темпове на нарастване на кредитния портфейл на банковата система. Едновременно с това депозитната база на банките продължава да нараства, като за последния месец увеличението на вложенията от страна на бизнеса изпреварва това на домакинствата.

Растящи печалби

През май банките на българския пазар са реализирали печалба от 57.6 млн. лв., което е с 5.51% повече спрямо отчетения резултат за май предходната година. Натрупаната от началото на годината печалба също нараства и към края на май достига 363.9 млн. лв., като се увеличава с 37.1% на годишна база. Темпът на повишение остава двуцифрен, но намалява в сравнение с отчетения през април ръст от 45.3%.

В основната си част подобряването на рентабилността на сектора се дължи на понижаващите се разходи на банките за покриване с провизии на просрочия по заеми и отписване на лоши кредити. Успокояването на темповете на нарастване на проблемните заеми през последните две години обаче постепенно позволи на финансовите институции да започнат да свиват разходите си за провизирането им, като паралелно с това банките започнаха и да отписват от портфейлите си заемите, които смятат за напълно несъбираеми.

Към края на май натрупаните в системата обезценки са за 337.9 млн. лв., което е с 82 млн. по-малко в сравнение със същия период на миналата година. Нетните приходи на банките от лихви също се повишават, което също допринася за увеличаването на печалбата. Към края на май 2014 г. размерът им е бил 1.08 млрд. лв. в сравнение с 1.03 млрд. лв. година по-рано. Нетният лихвен доход обаче се подобрява предимно заради намаляващите разходи, които банките правят за лихви по привлечените от тях депозити. В същото време постъпленията от лихви по кредити също намаляват.

Отново кредитен застои

Свиването на кредитната активност се вижда и от данните на централната банка за кредитния портфейл на системата. След като през април секторът отчете ръст на корпоративното кредитиране с над 300 млн. лв., през май увеличението е с доста по-скромните 56.3 млн. лв. (виж таблицата). Ръстовете във финансирането за физически лица също остават слаби, като през май ипотечните заеми нарастват с 9 млн. лв., а портфейлът от потребителски кредити се увеличава с 38.4 млн. лв.

Така, макар и корпоративното кредитиране да запазва вече четвърти месец тенденцията си на нарастване, темповете се забавят, което може да се тълкува и като сигнал за влошаването на нагласите на бизнеса в резултат на несигурната политическа среда. Аргумент в тази посока дават и данните за депозитите на корпоративния сектор. През май вложенията на фирмите в банките са се увеличили с 315.7 млн. лв. (в сравнение със спад от близо 550 млн. лв. през април), като изпреварват дори темповете на нарастване на депозитите на домакинствата, които се повишават с 227.7 млн. лв. за месеца.

ПОРТФЕЙЛ НА БАНКОВАТА СИСТЕМА (в млрд. лв.)

	МАЙ 2014	МЕСЕЧНО ИЗМЕНЕНИЕ (%)	ГОДИШНО ИЗМЕНЕНИЕ (%)
КРЕДИТИ НА ФИРМИ	39.16	0.14%	2.84%
ИПОТЕЧНИ КРЕДИТИ	9.45	0.10%	1.00%
ПОТРЕБИТЕЛСКИ КРЕДИТИ	9.02	0.43%	0.42%
ДЕПОЗИТИ НА ФИРМИ	22.86	1.40%	4.83%
ДЕПОЗИТИ НА ДОМАКИНСТВА	40.96	0.56%	11.34%

Източник: БНБ

[Вестник Преса](#)

✓ МВФ: В основата си българската банкова система е здрава

Налице е също така официална подкрепа за българската банкова система от страна на Европейския съюз, заяви на пресконференция във Виена шефът на мисията на МВФ в Австрия Бас Бакер

Българската банкова система е в основата си здрава и в добро състояние въпреки масовото изтегляне на средства от две банки, заявиха от Международния валутен фонд и от ръководството на Австрийската централна банка, цитирани от агенция Ройтерс.

Това изтичане на средства от две български банки беше предизвикано от умишлена атака чрез разпращане на текстови съобщения (чрез есемеси и имейли) и не е свързано с проблеми на банковата система, която е добре капитализирана и ликвидна. Налице е също така официална подкрепа за българската банкова система от страна на Европейския съюз, заяви на пресконференция във Виена шефът на мисията на МВФ в Австрия Бас Бакер.

Управителят на Австрийската централна банка и член на ЕЦБ Евалд Новотни също подчерта, че българската банкова система е в основата си здрава и допълни, че австрийските банки, които са някои от най-големите кредитори в Централна и Източна Европа, не са били засегнати.

Това не е системен проблем на българската банкова система. Това е проблем на конкретни банки и в действителност това, което виждаме, е движение на депозити от тези банки към останалите търговски банки, в т.ч. и към австрийските банки в страната, каза той на същата пресконференция във Виена.

✓ След разрешение на ЕК: До месец България трябва да обясни за нередностите в еврофондовете

В противен случай 1 милиард евро от бъдещите евросубсидии ще бъдат изгубени

Европейската комисия разреши на България удължаване на срока, в който страната ни да даде обяснение за констатирани нередности при усвояването на европейски пари. В противен случай 1 милиард евро от бъдещите евросубсидии ще бъдат изгубени.

Предупреждението, че може да загубим над един милиард евро от бъдещите евросубсидии, дойде преди дни от изпълнителния директор на фонд "Земеделие" Мирослав Николов. Тези пари са платени на фермерите у нас още преди година и са възстановени от Брюксел. По-късно проверка от Еврокомисията обаче откри несъответствия при обществените поръчки и даде срок на Фонда до 30-и юни да направи проверки, които да се потвърдят и от сертифициращ орган. Заради обжалвания в съда в момента няма сертифициращ орган. Договорът на предишния "Делойт одит" изтече през януари. Днес министърът на земеделието Димитър Греков съобщи, че до месец отговорът ще бъде изпратен.

Вчера заседавахме политическият съвет. Срегнахме се със сертифициращата фирма "Делойт", днес отново имаме среща с фонд "Земеделие", за да започнем работа по отстраняването на всички тези слабости. Фирмата, която досега е извършила сертификацията, каза, че това е възможно да се случи в рамките на един месец, каза министър Греков.

Вестник Сега

✓ Всеки четвърти от новите безработни е младеж до 29 г.

Единствено в столицата, където е и най-ниска, безработицата не помръдва

Всеки четвърти от излезлите на пазара на труда през май е младеж до 29 г. През месеца нови 26 784 българи са останали без препитание, като близо 26% от тях са на прага на 30-те. Броят на младежите без занятие намалява спрямо април, но делът им в общата армия от безработни се увеличава (през април бяха 23%). Това показват данните на Агенцията по заетостта за официалната безработица към края на май.

Новорегистрираните младежи до 29 години са 8959 и представляват 23.2% от всички, като техният брой намалява спрямо март с 1631 лица, или с 4.7 процентни пункта. В сравнение с април 2013 г. новорегистрираните младежи до 29 години намаляват с 3304 лица. Делът им в общия брой на новорегистрираните е с 3.6 процентни пункта по-малък.

Съкращенията са причината за 50% от новите безработни. 40% от тях (близо 11 хил.) са уволнени от частни фирми. Причина за сравнително високия брой на нови регистрирани в бюрата по труда е, че се записват повече хора, които досега са били неактивни. Делът на новите безработни се е вдигнал и защото на тези хора им е бил необходим документ за социални помощи, детски заведения и др. Значително влияние оказва и фактът, че заетите по мерки за субсидирана заетост са намалели почти три пъти.

Очаквано официалната безработица се понижава за втори пореден месец - до 11.2%. Това е и прогнозата на експертите - за трайно стабилизиране на нивото ѝ. През май са регистрирани с над 31 хил. по-малко българи без препитание. Общо безработните са 367 499. Почти всеки трети от тях е с начално или по-ниско образование. Най-многобройната група обаче са безработните без квалификация и специалност - над 200 хил. души. Само 27 626 души са започнали работа през месеца.

Броят на безработните във всички области без столицата (където е и най-ниската безработица) намалява традиционно през май. Все пак в 19 области остава над средното за страната. Най-висока е безработицата във Видинско, където почти всеки четвърти е без препитание. Над 22% е тя в областите Враца и Монтана, а около 20% - в Смолян, Сливен, Силистра и Търговище. Въпреки че Видин остава първенец с най-много хора без занятие, оптимистично е, че в областта се наблюдава най-голямо намаление на безработица спрямо април - с 1.6 процентни пункта.

Добра новина е, че през май намаляват и хората над 50 години, които са без работа - с над 4600 души до 142 253 лица. От началото на годината техният брой непрестанно нарастваше. Като дял обаче те се увеличават до почти 39%. Над половината от хората над 50 г., които са без работа, са без квалификация и специалност. С основно и по-ниско образование са над 47%. Тревожен остава фактът, че делът на продължително безработните сред лицата над 50 г. нараства до 44.6% (при 41.8% през април).

Продължително безработните през май са 137 767. И макар че намаляват с около 1000 души спрямо април, делът им сред всички хора без препитание продължава да се увеличава и те вече са 37.5%.

ТЪРСЕНЕ

Търсенето на работна сила през май нараства, но увеличението се дължи основно на програмите за заетост. В бюрата по труда са заявени 27 728 работни места, т.е. с 8300 повече от април. От тях 39% са по мерки за субсидирана заетост. В бюрата по труда са заявени 16 912 работни места в реалния сектор, с 1499 места по-малко спрямо април.